

DARLLEN

CB6

Enw cyntaf _____

Cyfenw _____

Ysgol _____

Dosbarth _____

Dyddiad geni ○○ ○○ ○○○○

Dyddiad y prawf ○○ (05) (2018)

Cyfanswm y sgôr (uchafswm 37)

165138

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Cwestiynau ymarfer

Yn y llyfryn hwn, mae nifer o gwestiynau i chi eu hateb mewn ffyrdd gwahanol. Dyma rai cwestiynau ymarfer a fydd yn dangos i chi sut i ateb y gwahanol gwestiynau sydd yn y prawf. Bydd y cyfarwyddiadau'n dweud wrthoch chi beth i'w wneud. I ddechrau, darllenwch y darn darllen sydd yn y bocs isod.

Bore dydd Llun oedd hi ond doedd Catrin ddim yn gorfod codi'n gynnar i fynd i'r ysgol heddiw. Roedd Catrin wedi gosod ei chloc larwm i'w deffro am naw o'r gloch. Pan ganodd cloc y cloc yn swnllyd, agorodd ei llygaid i weld golau'r haul yn disgleirio'n gryf drwy ffenest ei hystafell. Ar ôl deng munud o ddiogi, cododd Catrin yn araf ac aeth i lawr y grisiau i gael brecwast. Roedd ei mam wedi gwneud wy wedi'i ferwi a thôst gyda diod o sudd oren oer iddi. Ar ôl bwyta'i brecwast, penderfynodd ffonio Elin a Dafydd, ei ffrindiau, i ofyn iddyn nhw ddod draw i'w thŷ yn y prynhawn i wrando ar gerddoriaeth ac i gael sgwrs. Roedd rhaid iddi hi fynd i wisgo wedyn a rhoi bwyd i Pero y ci cyn mynd ag e am dro i'r parc. Meddyliodd wrthi hi ei hun, gan wenu, peth braf ydy cael gwyliau haf!

a Pwy wnaeth Catrin ffonio?

Ticiwch 2.

ei mam

Elin

Pero

Dafydd

Awgrym: Gwiriwch sawl ateb sydd ei angen.

b Edrychwch ar y testun yn y bocs isod.

Tanlinellwch 2 air sy'n dangos nad oedd Catrin ar frys y bore hwnnw.

Awgrym: Gwiriwch sawl gair sydd angen ei danlinellu.

Ar ôl deng munud o ddiogi, cododd Catrin yn araf ac aeth i lawr y grisiau i gael brecwast.

Awgrym: Os ydych chi'n gwneud camgymeriad ac eisiau newid eich ateb, dylech chi ddileu'r ateb cyntaf yn llwyr cyn tynnu llinell newydd.

c Dewiswch a chopiwch 2 air sy'n dweud beth gafodd Catrin i'w fwyta.

1. _____

2. _____

Awgrym: Dylech chi edrych eto ar y stori i ddod o hyd i'r atebion.

ch Ticiwch **cywir** neu **anghywir** ar gyfer pob brawddeg.

	Cywir	Anghywir
Cododd Catrin yn syth ar ôl clywed y cloc larwm.		
Roedd hi'n fore braf o haf.		
Gwisgodd Catrin yn syth ar ôl codi o'r gwely.		

d Rhowch y digwyddiadau isod yn eu trefn, o 1 i 4, i ddangos beth wnaeth Catrin ar ôl i'r cloc larwm ganu.

Mae un wedi'i wneud yn barod i chi.

mynd â Pero y ci am dro

codi o'r gwely

cerdded i lawr y grisiau

ffonio ei ffrindiau

dd Tynnwch **3** llinell i gysylltu'r geiriau â'r disgrifiadau.

sudd oren

disgleirio'n gryf

cloc larwm

swnllyd

golau'r haul

oer

STOPIWCH

Arhoswch am ganiatâd cyn dechrau gweithio ar dudalen 4.

Yn y llyfryn hwn mae tri darn i chi eu darllen a bydd angen i chi ateb cwestiynau ar bob un. Darllenwch y darn cyntaf yn ofalus CYN dechrau ateb y cwestiynau ar y darn. Yna darllenwch yr ail ddarn yn ofalus CYN ateb y cwestiynau ac yn y blaen.

Dylech chi weithio drwy'r llyfryn, hyd at ddiwedd tudalen 15, gan stopio pan fydd rhywun yn dweud wrthoch chi am wneud hynny. Cewch gyfeirio at y testun pan fydd angen.

Mae gennych chi hyd at 60 munud i wneud y prawf.

Ymarfer corff a bwyta'n iach

Beth ydych chi'n hoffi ei wneud yn eich amser hamdden?

Efallai eich bod yn hoffi rygbi, pêl-droed, hoci, marchogaeth, nofio neu redeg. Mae pob math o weithgareddau corfforol yn dda i ni!

Ar ras i bobman!

Mae nifer o glybiau rhedeg yn trefnu gweithgareddau i bob oed – gallwch fynd gyda'ch teulu neu gyda'ch ffrindiau. Mae clybiau fel hyn yn boblogaidd iawn ac yn aml mae hyd y rasys sydd wedi'u trefnu yn amrywio – gall plant o 7 i 12 oed redeg 1km ond mae disgwyl i oedolyn redeg 5km, 10km neu fwy!

Blog Mari – aelod o Glwb Rhedeg y Cwm

Dydd Sadwrn, 3 Mawrth – Es i i'r clwb yn gynnar heddiw. Roedd ras hwyl wedi'i threfnu ar gyfer yr aelodau iau. Hyd y ras oedd un filltir (tua 1500m). Doeddwn i ddim wedi ennill ond nid fi oedd yr olaf chwaith! Rhagor o ymarfer amdani!

Dydd Mercher, 7 Mawrth – Sesiwn ymarfer yn y clwb. Gweithio'n galed! Ras arall mewn llai na phythefnos.

Dydd Sul, 18 Mawrth – Ras hwyl arall heddiw ar lwybrau drwy'r goedwig. Ces i amser gwych ac ennill yr ail woblr!

Beth yw gwerth ymarfer corff?

- cadw'n heini
- cadw'r galon yn iach
- cryfhau'r cyhyrau a'r esgyrn
- cynyddu egni'r corff
- mae'n gymorth i gysgu'n dda drwy'r nos

Bwyta'n iach

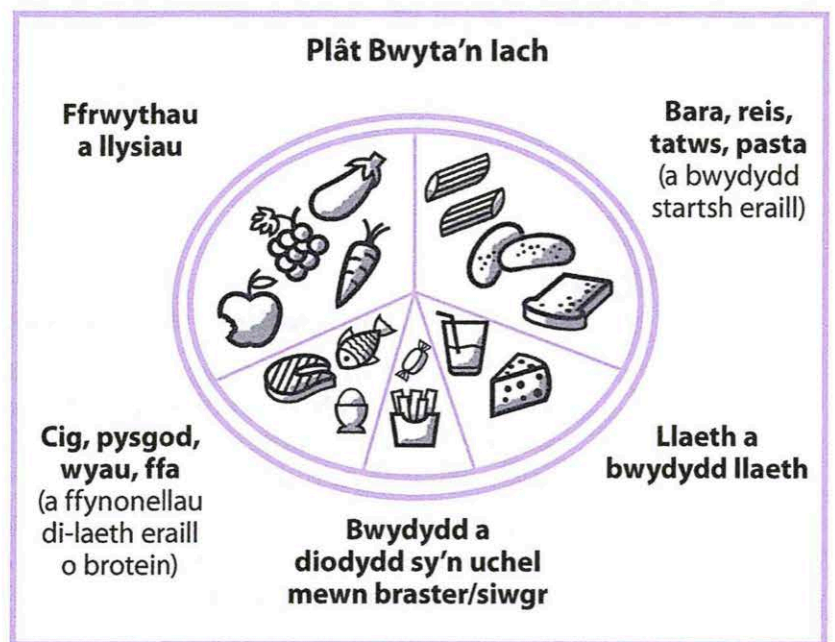
Er mwyn cadw'n iach, rhaid inni ystyried ein deiet hefyd. Mae angen i blant fwyta amrywiaeth o fwydydd iach gan gynnwys protein, carbohydradau, fitaminau a mwynau. Ar y Plât Bwyta'n Iach fe welwch y mathau o fwydydd sydd eu hangen i greu deiet cytbwys.

Mae angen braster ond nid yw'n anodd ei gael. Dylid dewis bwydydd braster isel neu gyda llai o siwgr ynddyn nhw. Mae siwgr yn difetha ein dannedd. Mae'n bwysig gofalu amdanyn nhw!

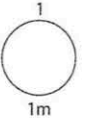
Mae'n bwysig ein bod ni'n yfed digon i gadw'r corff yn iach. Pan fo'r tywydd yn boeth, mae angen mwy o hylif ar y corff. Mae angen tua 1.5 i 2 litr o hylif bob dydd ar y corff. Dŵr yw'r hylif gorau i'w yfed. Gall yfed digon o ddŵr:

- ein helpu i ganolbwyntio
- gwella ein perfformiad mewn chwaraeon
- atal cur pen*.

*cur pen - pen tost

1 Dewiswch a chopiwch is-bennawd sy'n sôn am gyflymder.

2 Yn ôl y darn, mae hyd y rasys sydd wedi'u trefnu yn amrywio. Gall plant redeg ...

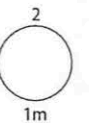
Ticiwch 1.

1km.

2km.

3km.

4km.

3 Yn ôl y darn, byddai disgwyl i oedolion redeg o leiaf ...

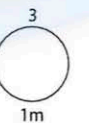
Ticiwch 1.

3km.

4km.

5km.

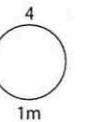
6km.

4 Edrychwch ar ran o flog Mari yn y bocs isod.

Tanlinellwch 1 gair sy'n dangos safle Mari yn y ras.

Dydd Sul, 18 Mawrth – Ras hwyl arall heddiw ar lwybrau drwy'r goedwig. Ces i amser gwych ac ennill yr ail wobrl!

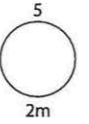

trosodd

5 Tynnwch 4 llinell i orffen pob brawddeg am ddŵr. Mae un wedi'i wneud yn barod i chi.

Gall dŵr	yw'r hylif gorau i'w yfed.
Mae'n bwysig yfed	angen 1.5 i 2 litr o hylif.
Mewn tywydd poeth	atal cur pen.
Mae'r corff	dŵr i gadw'r corff yn iach.
Dŵr	mae angen mwy o hylif.

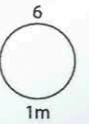

6 Edrychwch ar y testun yn y boc.

Tanlinellwch 1 gair sy'n disgrifio'r mathau o fwyd rydym yn eu bwyta.

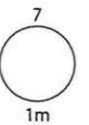
Er mwyn cadw'n iach, rhaid inni ystyried ein deiet hefyd.

YSGOL CYMERAU

7 Tynnwch 3 llinell i ddangos effaith y pethau hyn ar y corff.

siwgr	cadw'r galon yn iach
dŵr	difetha dannedd
ymarfer corff	ein helpu i ganolbwyntio

- 8 Rhowch ddigwyddiadau blog Mari yn eu trefn, o 1 i 5.
Mae un wedi'i wneud yn barod i chi.

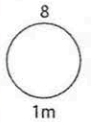
sesiwn ymarfer yn y clwb

ras hwyl i'r aelodau iau

ennill yr ail wobr

mynd i'r clwb yn gynnar

ras hwyl ar lwybrau drwy'r goedwig

- 9 Yn ei blog, mae Mari'n dangos i ni ei bod hi ...

Ticiwch 2.

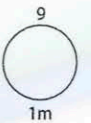
yn bositif ac yn frwdfrydig.

yn drist pan fydd hi ddim yn ennill.

wedi cael llond bol ar yr holl ymarfer.

yn barod iawn i wneud ymdrech.

yn flinedig.

trosodd

Antur yn y coed!

O Goed Moel Famau yn y Gogledd i lawr i Barc Coedwig Afan yn y De, fe allwn ymweld â choedwigoedd ar draws Cymru. O feicio mynydd mentrus i fynd am dro hamddenol mewn coedwig, mae gan goedwigoedd Cymru llwybrau a gweithgareddau at ddant pawb.

Canolfannau ymwelwyr

Canolfan Ymwelwyr Garwnant , ger Merthyr Tudful yng ngwaelod Bannau Brycheiniog.	Canolfan Coed y Brenin , wyth milltir i'r gogledd o Ddolgellau.
Yma mae: <ul style="list-style-type: none">• canolfan wybodaeth• caffi newydd• cyfleusterau addysg• lleoedd chwarae a llwybrau pos anifeiliaid• llwybrau beicio mynydd• digwyddiadau tymhorol.	Yma mae: <ul style="list-style-type: none">• caffi gyda golygfeydd o'r mynyddoedd• antur gwifrau uchel• lleoedd chwarae a llwybrau pos anifeiliaid• llwybrau beicio mynydd• beiciau i'w llogi.

Beicio mynydd

Mae digonedd o leoedd mewn nifer o goedwigoedd yng Nghymru i ddechreuwr a beicwyr profiadol feicio mynydd. Mae yna drac sgiliau arbennig

ym Mwlch Nant yr Arian, ger Aberystwyth. Yno, mae cyfle i bobl o bob oed ymarfer eu techneg cyn mentro ar y llwybrau hir.

Ond cofiwch: **Gwisgwch helmed bob tro!**

Ralio ceir

Mae cystadleuwyr Rali Cymru GB yn dilyn llwybr trwy goedwigoedd Cymru. Daw gyrrwyr o bedwar ban byd i gystadlu.

Mae apêl y rali wedi lledaenu gyda theuluoedd yn mwynhau'r profiad o wyllo'r ceir, ac mae sêr y byd ralio ar gael i bawb gyfarfod â nhw. Mae'r rali yn cael ei darlledu ar y teledu yn fyd-eang sy'n ffordd wych o dynnu sylw at Gymru!

Y coedwigoedd glaw

Ymhell bell i ffwrdd mae 'na fyd hud yn llawn symud a lliw yn llawn lledrith.

Coed tal yn gewri toreithiog, a'u dail yn hapus o wyrdd yn ymbarél dros y bywyd islaw.

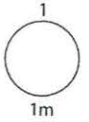
Adar llachar fel smotiau paent yn tasgu blith draphlith drwy'r brigau, a'u trydar yn ddi-stop.

Creaduriaid yn gwau drwy'r llwyni, i greu tapestri o fywyd gwyllt, yn hela yn neidio yn llusgo yn byw yn y byd hud ymhell bell i ffwrdd.

Ruth Pritchard

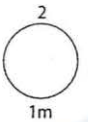
1 Sawl milltir i'r gogledd o Ddolgellau mae Canolfan Coed y Brenin?

- Ticiwch 1.
- 10 milltir
 - 8 milltir
 - 15 milltir
 - 6 milltir

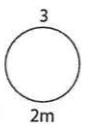
2 Ble allwch chi weld trac sgiliau arbennig ar gyfer beicio mynydd?

- Ticiwch 1.
- ger Abertawe
 - ger Aberystwyth
 - ger Abergele
 - ger Aberaeron

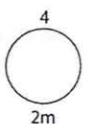
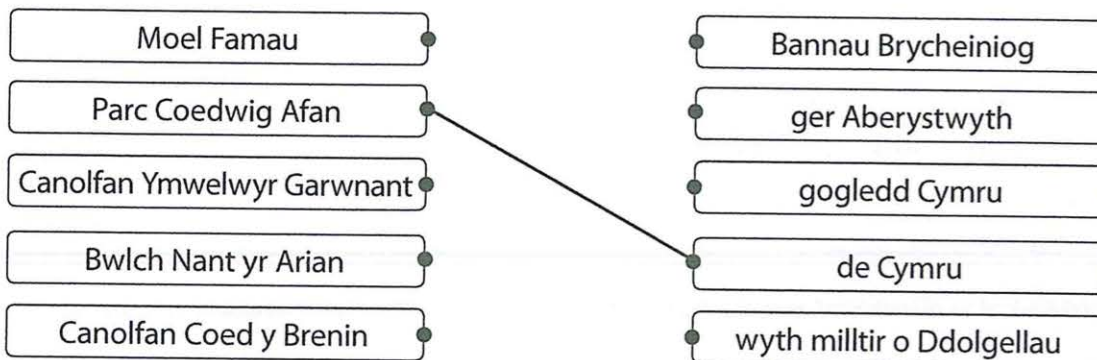

3 Ticiwch **cywir** neu **anghywir** ar gyfer pob brawddeg.

	Cywir	Anghywir
Mae Canolfan Ymwelwyr Garwnant ger Merthyr Tudful.		
Mae Canolfan Coed y Brenin 20 milltir o Ddolgellau.		
Gallwn ymarfer sgiliau beicio mynydd ym Mwlch Nant yr Arian.		
Does dim coedwigoedd yn ne Cymru.		
Dydy plant ddim yn cael beicio mynydd mewn coedwigoedd.		

4 Tynnwch 4 llinell i ddangos ble mae'r manau hyn. Mae un wedi'i wneud yn barod i chi.

trosodd

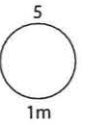
CYFANSWM

5 Yn ôl y darn, beth mae'n rhaid i chi ei gofio cyn mynd i feicio mynydd?

Ticiwch 1.

- bwyta cinio
- yfed dŵr
- gwisgo helmed
- prynu tocyn

6 Edrychwch ar y darn am ralió ceir.

Ticiwch **cywir** neu **anghywir** ar gyfer pob brawddeg.

	Cywir	Anghywir
Daw'r gyrwyr o bedwar ban byd.		
Mae ralió'n apelio at deuluoedd.		
Mae sêr y byd ralió yn cystadlu.		
Dydy ralió ddim yn cael ei ddarlledu.		
Dydy'r rali ddim yn dilyn llwybr trwy goedwigoedd Cymru.		

7 Yn ôl y darn, beth allwch chi ei wneud yn y coedwigoedd?

Ticiwch 3.

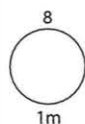
- mynd am dro hamddenol
- hela
- gwyllo Rali Cymru GB
- llogi beiciau
- gweryslla

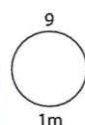
8 Mae'r gerdd yn sôn am ...

Ticiwch 2.

- adar.
- pethau byw yn y coedwigoedd.
- rhywun yn ymweld â'r coedwigoedd.
- coedwigoedd Cymru.

9 Dewiswch a chopiwch 1 gair o'r gerdd sy'n dweud beth mae'r dail gwyrdd yn ei greu dros y bywyd islaw.

10 Tynnwch 3 llinell i ddangos beth sy'n cael ei ddisgrifio.

fel smotiau paent	dail
yn hapus o wyrdd	creaduriaid
tapestri o fywyd gwyllt	adar llachar

10
1m

11 Edrychwch ar y testun yn y bocs isod.

Tanlinellwch 1 gair sy'n dangos sut mae'r creaduriaid yn symud.

Creaduriaid yn gwau drwy'r llwyni, i greu tapestri o fywyd gwyllt ...

11
1m

12 Pa ddarn o'r gerdd sy'n disgrifio'r adar yn gwneud llawer o sŵn?

- Ticiwch 1.**
- yn llawn symud a lliw
 - yn llawn lledrith
 - a'u trydar yn ddi-stop
 - i greu tapestri o fywyd gwyllt

12
1m

13 Dyma gopi o'r testun. Labelwch bob saeth i ddangos beth yw cynnwys pob rhan.

- A** – pwyntiau bwled
- B** – is-bennawd
- C** – prif bennawd
- Ch** – cerdd

Antur yn y coed!

O Good Mod! Ffawr yn y Gogledd! Iawn! Iawn! Cychwyn Afan yn y De. Fe allan ymweld â choedwigoedd ar draws Cymru. Gofynnwch mynydd mewnol i'w am dro hamddenol i'w nem coedwig, mae gan goedwigoedd Cymru hysbryd a gweithgareddau at ddiant pawb.

Canolfannau ymwelwyr:

<p>Canolfan Ymwelwyr Gwynant, ger Merthyr Tudful yng ngwaelod Bannau Brycheiniog</p> <p>Yna mae:</p> <ul style="list-style-type: none"> - canolfan wybodaeth - caffi neuysydd - cyflwynwch addysg - Bweoddi chwarae a llybrau pos anffisicaid - llybrau beicio mynydd - digwyddiadau tysthorol. 	<p>Canolfan Coed y Breenin, wyth milltir i'r gogledd o Ddolgellau</p> <p>Yna mae:</p> <ul style="list-style-type: none"> - caffi gyda golygelydd o'r mynyddoedd - adar gwatau uchel - Bweoddi chwarae a llybrau pos anffisicaid - llybrau beicio mynydd - beiciau i'w Bogi.
---	--

Becio mynydd

Mae digonedd o beocio mewn nifer o goedwigoedd yng Nghymru i ddigwyddiadau a beicwyr profiadol fideo mynydd. Mae yna drac sgiliau arbennig ym Mynyddant yr Arlan, ger Aberystwyth. Yno, mae cyflwr Ddwy bob oed ymarfer eu techneg cyn mentro ar y llybrau hyn.

Ond cofiwch: Gwisgwch ffrwd bob tro!

Rallio ceir

Mae cystadleuwyr Rallio Cymru GB yn dilyn llyfrau trwy goedwigoedd Cymru. Daw ymarfer o beicio ceir, byd i gyd.

Mae apff y rallio wedi Bederneu gyda themauoedd yn mynyddau profiadol o wylio'r coed. Ac mae sŵn y byd rallio ar gael i'w hysbryd gyfardd i'w hysbryd. Mae'r rallio yn cael ei ddarparu ar y teledu yn fydd-wang sy'n ffordd wych o dymu sylw at Gymru!

Y coedwigoedd glaw

Yn hŷt bell i ffwrdd mae'n fydd hawl yn Bann symud a lliw yn Bann Bederneu.

Coed tal

yn gweithgaredd, a'u ddi yn hapus o wyrdd yn ymbrell dros y bywyd glaw.

Adar llachar

fel smotiau paent yn taegu bllth drwgllth drwy'r beirau, a'u trydar yn ddi-stop.

Creaduriaid

yn gwau drwy'r llwyni, i greu tapestri o fywyd gwyllt, yn hŷt yn neidio yn Bwgo yn llyw yn y byd hawl yn hŷt bell i ffwrdd. Ruth Pritchard

13
1m

10m

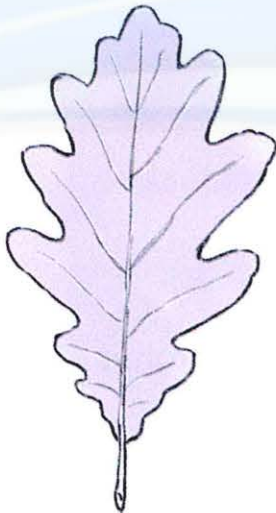
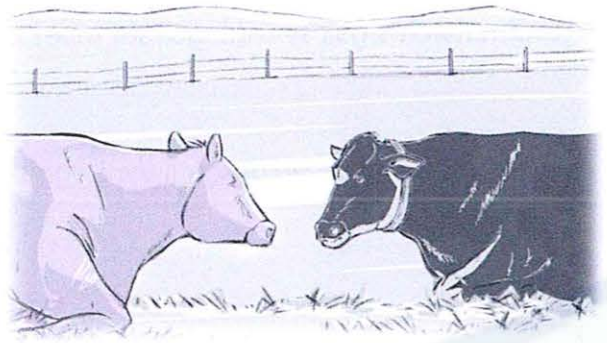
Dail a gwreiddiau

Un diwrnod yn yr haf, gorweddai buwch goch a buwch ddu o dan dderwen fawr. Roedd yn ddiwrnod poeth a thywynnai'r haul ar y caeau a'r coed. Roedd y ddwy yn cnoi eu cil yn freuddwydiol gan ysgwyd eu cynffonau ambell waith i anfon y gwybed i ffwrdd.

"Mae hi'n braf yma," meddai'r fuwch ddu.

"M-mmmm!" atebodd y fuwch goch yn gysglyd.

"Fe ddylen ni fod yn ddiolchgar i'r dail am roi cysgod i ni," meddai'r fuwch ddu. "Byddai'n ddrwg iawn arnon ni heb y dail yn yr haf ac yn ddrwg ar y goeden hefyd. Wyt ti'n cofio'r olwg noeth a llwm oedd arni yn y gaeaf? Pethau hyll yw coed heb ddail. Dail sy'n gwneud y wlad yn brydferth yn yr haf. Byddai ar ben ar yr adar heb y dail. Ble allen nhw guddio'u nythod heb ddail ar y coed?"

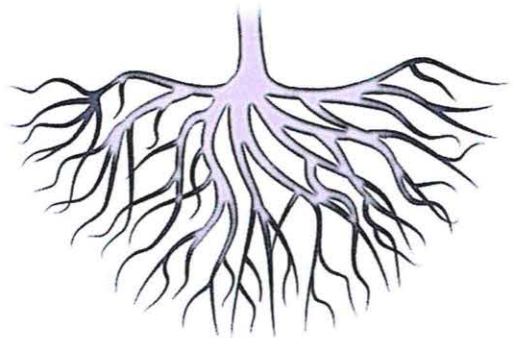
Gwrandawai'r boncyff mawr ar y fuwch a theimlodd yn ddig. Beth oedd y fuwch yn meddwl wrth ddweud mai'r dail oedd rhan bwysicaf y goeden?

Y boncyff a'r canghennau oedd y rhannau pwysicaf! Yn y boncyff mawr tew roedd nerth y goeden. Pan fyddai'r gwynt yn chwythu'n gryf o'r gorllewin, y boncyff oedd yn sefyll tra oedd y dail yn cael eu chwythu i'r llawr. Ac er ei fod e'n hen iawn, roedd mor gryf ag erioed.

A dyna'r canghennau wedyn. Mae'n wir bod rheini'n plygu pan chwythai'r gwynt yn gryf, ond anaml iawn y byddai un ohonyn nhw'n torri. Yn yr hydref, byddai'r dail yn crino ac erbyn y gaeaf, bydden nhw i gyd wedi marw. Ond byddai'r boncyff a'r canghennau'n aros, er y gwynt a'r glaw, nes daw gwanwyn arall.

Roedd gwreiddiau'r goeden fawr hefyd wedi clywed beth ddywedodd y fuwch.

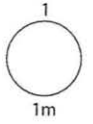
"Y dail, yn wir!" sibrydodd y gwreiddiau wrth ei gilydd. "Nid y dail yw rhan bwysicaf y goeden. Ac nid y canghennau chwaith, na'r boncyff anferth. Na! Ni, y gwreiddiau, yw'r rhan bwysicaf. Ni sy'n gwthio ein bysedd i'r pridd i edrych am fwyd i'r goeden. Ni sy'n gyrru'r bwyd i fyny drwy'r boncyff i'r brigau a'r dail. Byddai'r goeden wedi marw ers tro oni bai ein bod ni'n gweithio mor galed. O na! Ni sy'n bwysig. Dydyn ni ddim yn hardd fel y dail nac yn gryf fel y boncyff. Rydyn ni'n gweithio yn y tywyllwch dan y ddaear. Felly, does neb yn meddwl amdanon ni o gwbl!"

1 Ar ddechrau'r stori, beth mae'r ddwy fuwch yn ei wneud?

Ticiwch 1.

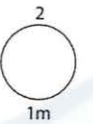
cysgu	☐
cerdded	☐
gorwedd	☐
rhedeg	☐

2 Sut mae'r ddwy fuwch yn cnoi eu cil?

Ticiwch 1.

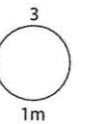
yn gysglyd	☐
yn ddiolchgar	☐
yn freuddwydiol	☐
yn ddigalon	☐

3 Edrychwch ar y testun yn y bocs isod.

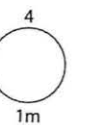
Tanlinellwch 1 gair sy'n dweud beth sy'n digwydd i'r canghennau bob tro y bydd hi'n wyntog.

A dyna'r canghennau wedyn. Mae'n wir bod rheini'n plygu pan chwythai'r gwynt yn gryf, ond anaml iawn y byddai un ohonyn nhw'n torri.

4 Tynnwch 3 llinell i ddangos pam mae pob rhan o'r goeden yn bwysig.

dail	yn rhoi nerth
boncyff	yn rhoi cysgod
gwreiddiau	yn rhoi bwyd i'r goeden

trosodd

- 5 Tynnwch 3 llinell i ddangos sut mae pob rhan o'r goeden yn cael ei disgrifio yn y testun.

dail

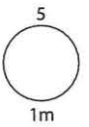
yn hardd

boncyff

yn weithgar

gwreiddiau

yn gryf

- 6 Yn ôl y darn, pwy sy'n sibrwd?

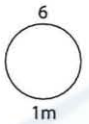
Ticiwch 1.

y ddwy fuwch

y gwreiddiau

y dail

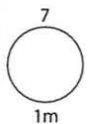
y boncyff

- 7 Edrychwch ar y testun yn y bocs isod.

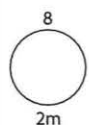
Tanlinellwch 2 ansoddair sy'n disgrifio'r coed heb ddail yn y gaeaf.

Byddai'n ddrwg iawn arnon ni heb y dail yn yr haf ac yn ddrwg ar y goeden hefyd. Wyt ti'n cofio'r olwg noeth a llwm oedd arni yn y gaeaf?

- 8 Ticiwch **cywir** neu **anghywir** ar gyfer pob brawddeg.

	Cywir	Anghywir
Mae'r dail yn rhoi cysgod i'r ddwy fuwch.		
Mae nerth yn y boncyff mawr tew.		
Mae'r dail yn crino yn y gaeaf.		
Mae'r gwreiddiau'n rhoi bwyd i'r brigau a'r dail.		
Mae'r boncyff yn diolch i'r gwreiddiau am eu gwaith caled.		

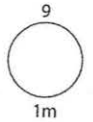
- 9 Rhowch yr wybodaeth yn y drefn mae'n ymddangos yn y stori, o 1 i 4.
Mae un wedi'i wneud yn barod i chi.

Y gwreiddiau'n dweud eu bod yn gweithio'n galed.

Dwy fuwch yn mwynhau'r tywydd. 1

Y boncyff yn teimlo'n ddig.

Un fuwch yn canmol y dail.

- 10 Darllenwch y darn isod. Sut mae'r awdur yn dangos bod y gwreiddiau wedi colli eu tymer yma?

Na! Ni, y gwreiddiau, yw'r rhan bwysicaf. Ni sy'n gwthio ein bysedd i'r pridd i edrych am fwyd i'r goeden. Ni sy'n gyrru'r bwyd i fyny drwy'r boncyff i'r brigau a'r dail. Byddai'r goeden wedi marw ers tro oni bai ein bod ni'n gweithio mor galed. O na! Ni sy'n bwysig.

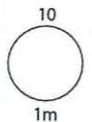
Ticiwch 2.

Ailadrodd y gair 'ni' sawl gwaith.

Disgrifio'r brigau a'r dail.

Dweud bod gan y gwreiddiau fysedd.

Defnyddio ebychnod ar ôl 'Na!'

Diwedd y prawf. Gwiriwch eich gwaith.

YSGOL CYMERAU

Diolchiadau

'Dail a gwreiddiau' addaswyd o *Llyfrau Darllen Newydd: Llyfr 2* gan T. Llew Jones (Gomer, 1996)

'Y fforestydd glaw' gan Ruth Pritchard o *Byd Gwyrdd* gan Myrddin ap Dafydd (Gwasg Carreg Gwalch, 2011)

Mae'r testunau hyn wedi eu cynnwys yn y prawf hwn at ddibenion yr arholiad yn unig yn unol ag Adran 32(3) y Ddeddf Hawlfraint, Dyluniadau a Phatentau 1988. Nid oes cais wedi ei wneud na hawl wedi ei roi ar gyfer unrhyw hawlfraint arall.